

ієрархічних рівнях системи управління.

7. Окремі напрями дослідницької роботи не втілюють систематизацію теоретичних і методологічних підходів до аналітичних можливостей і обмежень застосування методів математичної статистики. Це наносить велику шкоду математизації економічної науки та відкриває шлях до наступу математичного формалізму, а, отже, й до ігнорування діалектики розвитку економічних процесів.

8. Розробка моделей економічних явищ у статистичних алгоритмах дає змогу удосконалити технологію прогнозних розрахунків щодо напрямів розв'язання математичних аспектів проблеми багатофакторного прогнозування. Необхідність наукових розробок даного напрямку зумовлюється відсутністю в науковій літературі наступних вихідних концепцій: про особливості інерційності економічних явищ і процесів; розподілу по критерію горизонту часу; поглибленого аналізу статистичних аспектів короткострокового та довгострокового економічного прогнозування [2].

На сьогодні науково-дослідні установи не мають відповідних структур, які б займалися координацією й систематизацією досліджень із методологічних питань статистичного аналізу та практичних результатів по найбільш важливих математико-статистичних моделях у сфері аграрної економіки.

Список використаних джерел

1. Ментей О.С. Методи статистики в аналізі господарської діяльності. Modern Economics. 2018. №8 URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/8-2018/UKR/mentey.pdf>
2. Опря О.П. Методологічні засади використання статистичних методів в економічних дослідженнях: ідеї, пошуки, рішення. ВІСНИК Полтавської державної аграрної академії. 2010. №1. С. 172-182.

К.А. Кіріченко, здобувач ступеня доктора філософії

Науковий керівник: **Д.В. Шиян**, професор, докт. екон. наук

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Основна кількість землекористувачів України експлуатують сільськогосподарські земельні ресурси з метою отримання надприбутків у короткостроковій перспективі. При цьому, не достатня увага до екологічної та соціальної складових може призвести до руйнівних наслідків. Проблема поєднання економічної, екологічної та соціальної складової вирішена у понятті «сталий розвиток». Стале землекористування і досі так і не стало частиною

сільського господарства України, тому питання впровадження та реалізації засад сталого використання ресурсів є і досі актуальним.

Таке поняття як «сталий розвиток» з'явилося у 1992 році на Конференції ООН в Ріо-де-Жанейро. Словосполучення «сталий розвиток» є перекладом з англійської мови: *sustainable development* означає дослівно «розвиток, що підтримується» [1].

Україна на законодавчому рівні підтримала світову тенденцію наслідування сталого розвитку та у 2001 р. прийнято відповідну концепцію.

Її основною метою стала реалізація права людини на сприятливе для її здоров'я та добробуту довкілля через формування відкритого громадянського суспільства, створення правової держави, забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку, збереження якості довкілля і невиснажливе використання природно-ресурсного потенціалу [2].

У сфері землекористування України ще з 1996 р. пріоритетною проблемою залишається реалізація закріплених в Конституції прав власності громадян на землю.

Сучасною проблемою стало ефективне використання та охорона земельних ресурсів, адже не урахування екологічної складової використання сільськогосподарських ґрунтів призвело до появ ознак виснаження та деградації земельних ресурсів.

Більшість вчених висловлюють думку, що лише ринок землі здатний знайти її ефективного власника. Ринок землі повинен не тільки реалізувати права власності на землю, але й стати ефективним механізмом контролю за раціональним використанням землі.

31 березня 2020р. Верховна Рада України ухвалила Закон про вільний обіг землі сільськогосподарського призначення, який набуде чинності 1 липня 2021 р. Земельна реформа окреслила хто і коли може набувати майнові права на землю, хто матиме пріоритет, максимальний розмір ділянок для фізичних та юридичних осіб та за яких умов можуть бути припинені права власності на землю [3].

Таким чином, здійснюються перші кроки до знаходження ефективних землекористувачів сільськогосподарських угідь, які використовуватимуть сільськогосподарські угіддя на засадах сталого розвитку.

Тобто стале землекористування невід'ємна частина земельної реформи України.

Закон України трактує стале землекористування – як використання земель, що визначається тривалим користуванням земельною ділянкою без зміни її цільового призначення, погіршення її якісних характеристик та забезпечує оптимальні параметри екологічних і соціально-економічних функцій територій [4].

Цікаве трактування сталого землекористування як такого, якому притаманні гармонізація всіх процесів життєдіяльності [5, с. 38].

Дуже широко розкриває поняття «стале землекористування» А.М. Третяк – національна система землекористування, яка являє собою складний вузол загальнонаціональних, групових та індивідуальних інтересів, які виникають із приводу розподілу та перерозподілу земельних ресурсів, їх продуктивного

опанування і ефективного використання, а також охорони і раціонального відновлення втрачених під час господарської діяльності споживчих властивостей землі [6].

У сталому землекористуванні зберігається основна ідея сталого розвитку, збереження можливості задовольняти свої потреби теперішнім та майбутнім поколінням за рахунок експлуатації тих чи інших природних ресурсів [7].

На даний час сільськогосподарське землекористування України не відповідає сталому через наступні недоліки: відсутність належних механізмів стимулювання раціонального використання земель; низький порівняно з іншими країнами рівень родючості ґрунтів; високий рівень розораності земель; недотримання науково обґрунтованих сівозмін; низька кількість внесення органічних добрив та порушена технологія застосування мінеральних; недостатнє фінансування природоохоронних засобів; відсутність механізмів контролю за використанням та охороною земель.

Виходячи з існуючих проблем у землекористуванні України земельна реформа повинна врахувати необхідність: здійснення контролю за використанням сільськогосподарських земель та їх охороною на усіх рівнях управління; оптимального рівня інтенсифікації сільського господарства який захистить землі від деградації; при розробці економічного механізму стимулювання враховувати те, що економічні інтереси землекористувачів не збігаються з екологічними; оптимізації структури сільськогосподарських земель та формування агроландшафту; впровадження заходів націлених на підвищення родючості ґрунтів; розробки цільових державних програм підтримки сільського господарства, зокрема органічного.

Досягнення сталості у землекористуванні повинно здійснюватися одразу через усі сфери: правову, екологічну, економічну і соціальну.

Для ефективного сталого землекористування необхідно: розпочати роботу ринку сільськогосподарської землі; значну увагу приділити контролю за дотриманням землекористувачами положень земельного та екологічного законодавства; забезпечити продовольчу безпеку держави та високу якість сільськогосподарської продукції; створення сприятливих умов життя у сільській місцевості з метою забезпечення доступу до землі та інше.

У подальших дослідженнях важливо обґрунтувати теоретичні та методичні основи державного регулювання сталого землекористування в умовах трансформації форм власності. Важливо напрацювати теоретичні підходи щодо розвитку ефективного землекористування на засадах сталості.

Список використаних джерел

1. Що таке сталий розвиток?: веб-сайт. URL: <http://www.un.org.ua/en/45-temp/1484-2012-06-11-14-41-36> (дата звернення: 30.05.2020).

2. Гарбар В. В. Економічна сутність поняття сталого розвитку фермерського господарства / В. В. Гарбар // Економіка АПК. - 2014. - № 1. - С. 136-141. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2014_1_24

3. Земля на продаж. Довідник земельної реформи. :веб-сайт. URL: https://lb.ua/economics/2020/04/01/454201_zemlya_prodash_dovidnik_zemelnoi.html (дата звернення: 23.05.2020).

4. Закон України Про землеустрій. Відомості Верховної Ради України 2003, № 36 ст. 282

5. Третяк В.М., Свентух В.Ю. Стале (збалансоване) землекористування як фактор підвищення економічної ефективності використання сільськогосподарських земель. Економіка та екологія землекористування . №4,2015 с.24-31

6. Третяк А. М. Екологія землекористування: теоретико-методологічні основи формування та адміністрування : монографія / А. М. Третяк. – Херсон : Грінь Д.С., 2012. – 440 с

7. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України , д.т.н., проф., засл діяча науки і техніки України Б.Є. Патона. – К.: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2012, - 72 с.

В.В. Мірошніченко, здобувач ОС «бакалавр»

Науковий керівник : **В.О. Велієва, доцент, канд. екон. наук**

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

За рівнем розвитку міжнародної економіки універсальним є поділ країн на розвинуті країни або промислово розвинуті країни, країни з перехідною економікою та країни, що розвиваються. Країни з розвинутою економікою, або промислово розвинуті країни, закріпили своє панівне становище в міжнародній економіці. Класифікація залежить від взаємодії країн, їх співробітництва, видокремлення у групи чи підгрупи, доступності статистичних даних, членства в певних міжнародних організаціях і т.п. [2].

Об'єднавши кілька вказаних ознак та, спираючись на роботи українських та зарубіжних науковців можна виділити основні підходи до класифікації та ознаками.

Регіональний підхід полягає в групуванні країн за географічною ознакою. Видокремлюються великі регіони країн, що мають спільні природні умови, особливості історичного та культурного розвитку.

Класифікація за географічною ознакою дає можливість краще орієнтуватись у виборі торговельних партнерів, організації підприємницької діяльності, у вивченні можливих перспектив ринку тощо. За географічною ознакою країни систематизуються за певними регіонами.

Сучасна міжнародна економіка розглядає і аналізує основні географічні